

1658

ДО
Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 52-ТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1 от ПОДНС внасяме законопроект за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование с мотиви към него и предварителна оценка на въздействието, съгласно методологията, приложена към ПОДНС.

Молим, законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване, съгласно установения ред.

Приложения:

1. Мотиви към законопроекта.
2. Оценка на въздействието.

ВНОСИТЕЛИ:

Николай Деяков
Татяна Сурмянова
Гюю Гюев

ПРОЕКТ!

**ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ**

(Обн., ДВ, бр. 79 от 2015 г., изм. и доп., бр. 98 и бр. 105 от 2016 г., бр. 58 и бр. 99 от 2017 г., бр. 24, бр. 92 и бр. 108 от 2018 г., бр. 24, бр. 42, бр. 100 и бр. 101 от 2019 г., бр. 17 и бр. 82 от 2020 г., бр. 17, бр. 34 и бр. 102 от 2022 г., бр. 11 и бр. 102 от 2023 г., бр. 23, бр. 27 и бр. 69 от 2024 г. и бр. 26 и бр. 64 от 2025 г.)

§ 1. В чл. 11 ал. 3 се изменя така:

„(3) В системата на предучилищното и училищното образование идеологии, религии, доктрини и системи от възгледи и идеи се изучават за постигане на целите по чл. 5, за формиране на национално самочувствие, патриотичен дух и родолюбие и формиране на добродетели у децата и учениците и при спазване на държавните образователни стандарти и на учебните програми.“.

§ 2. В чл. 76 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4, изречение второ накрая след думата „Религия“ се поставя запетая и се добавя „както и учебният предмет Добродетели и ценности“.

2. Създава се нова ал. 8:

„(8) Учебният предмет Добродетели и ценности е общообразователен учебен предмет, насочен към нравственото, гражданското, културното и ценностното развитие на учениците чрез формиране на добродетели, гражданско съзнание, уважение към човешкото достойнство, демократичните ценности и културното наследство.“.

3. Досегашната ал. 8 става ал. 9.

§ 3. В чл. 77, ал. 1 се създава нова т. 10:

„10. компетентност за нравствено и ценностно развитие, включваща формиране на добродетели, етично поведение, уважение към човешкото достойнство, демократичните ценности, културното наследство и обществената отговорност.“.

§ 4. В чл. 88 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) В задължителните учебни часове в съответствие с държавния образователен стандарт за учебния план се включва и изучаването на учебния предмет Добродетели и ценности“.

2. Досегашните алинеи 2-6 стават съответно алинеи 3-7.

§ 5. В чл. 118, ал. 5 след думата „училища“ се поставя запетая и се добавя „по учебния предмет Добродетели и ценности“.

§ 6. В чл. 154, т. 3 след думата „Религия“ се поставя запетая и се добавя „Добродетели и ценности“.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 7. Обучението по учебния предмет Добродетели и ценности в училищата започва от учебната 2027-2028 година за учениците, които постъпват в I клас, и се въвежда последователно в съответствие с държавния образователен стандарт за учебния план през следващите години.

§ 8. Министерският съвет приема необходимите изменения в държавните образователни стандарти в шестмесечен срок от влизането в сила на този закон.

§ 9. Министърът на образованието и науката утвърждава учебните програми, учебниците и учебните помагала по учебния предмет Добродетели и ценности в срок до девет месеца от влизането в сила на този закон.

ВНОСИТЕЛИ: _____

Николай Деев
Тамяна Сундзюлева
Гюю Гюев

МОТИВИ КЪМ ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Причини, които налагат приемането на законопроекта

През последните години общественото внимание все по-често се насочва към необходимостта училището да съдейства не само за придобиването на знания и умения, но и за формирането на нравствени качества, гражданско съзнание и социална отговорност у децата и учениците. Наред с академичната подготовка, съвременното образование следва да подпомага изграждането на личности, които проявяват уважение към човешкото достойнство, спазват правилата на демократичното общество, проявяват емпатия, солидарност, толерантност и отговорност към другите.

Действащият Закон за предучилищното и училищното образование съдържа принципи и цели, свързани с ценностното и гражданското възпитание, но не предвижда самостоятелен общообразователен учебен предмет, чрез който тези цели да се реализират системно и последователно в рамките на учебния процес. Практиката показва, че възпитателните дейности понастоящем са разпокъсани между различни учебни предмети, инициативи и извънкласни форми, което води до неравномерно постигане на очакваните резултати.

С настоящия законопроект се предлага създаването на общообразователен учебен предмет Добродетели и ценности, който да осигури систематично обучение, насочено към нравственото, гражданското и културното развитие на учениците. Предметът няма конфесионален характер и не цели религиозно възпитание или формиране на принадлежност към определено вероизповедание. В него знанията за религиите се разглеждат като част от историческото, културното и духовното наследство на човечеството.

Предложеният подход съответства на конституционните принципи за светски характер на държавата, свобода на съвестта и равнопоставеност на гражданите независимо от техните религиозни убеждения.

2. Цели, които се поставят

Основната цел на законопроекта е създаването на нормативна основа за въвеждане на учебния предмет Добродетели и ценности като част от общообразователната подготовка.

С приемането на закона се цели:

- системно формиране на нравствени добродетели и граждански ценности;
- развитие на социални и емоционални умения;
- възпитаване на уважение към човешкото достойнство, правата на човека и демократичните институции;
- изграждане на чувство за обществена отговорност, солидарност и доброволчество;
- насърчаване на уважението към българската културна идентичност и европейските ценности;
- развитие на умения за межкултурен диалог и толерантност;
- повишаване на устойчивостта на учениците към езика на омразата, дискриминацията, насилието и радикализацията.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на закона

Законопроектът не предполага създаването на нова образователна институция или нов вид организация на училищното образование.

Въвеждането на предмета ще бъде осъществено поетапно, като учебният предмет бъде включен в рамките на държавния образователен стандарт за учебния план.

Необходимите разходи ще бъдат свързани основно с:

- разработване на учебни програми;
- разработване и одобряване на учебници и учебни помагала;
- квалификация на педагогическите специалисти;
- актуализиране на държавните образователни стандарти.

Тези дейности попадат в рамките на обичайните функции на Министерството на образованието и науката и могат да бъдат финансирани по бюджета на министерството и чрез средства по европейски програми.

4. Очаквани резултати от прилагането на закона

С приемането на законопроекта се очаква:

- изграждане на по-висока нравствена и гражданска култура сред учениците;
- развитие на социални, емоционални и комуникационни умения;
- повишаване на уважението към закона, институциите и обществения интерес;
- ограничаване на проявите на агресия, тормоз и дискриминация в училищната среда;
- укрепване на демократичната култура и активното гражданско участие;

- създаване на единна национална рамка за нравствено и ценностно образование.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

Законопроектът не противоречи на правото на Европейския съюз.

Предложените изменения са в съответствие с чл. 165 от Договора за функционирането на Европейския съюз, който признава компетентността на държавите членки да определят съдържанието и организацията на своите образователни системи.

Законопроектът е съобразен с:

- Европейската референтна рамка за ключовите компетентности за учене през целия живот (Препоръка на Съвета от 22 май 2018 г.);

Европейския стълб на социалните права;

препоръките на Съвета на Европа относно образованието за демократично гражданство и образование по правата на човека.

ВНОСИТЕЛИ:

Николай Дешев
Тамара Султанова
Гюю Гюев

**ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА
ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ**

Елементи на оценката	Аргументация
Основания на законодателната инициатива	Законодателната инициатива е обусловена от необходимостта от последователно и системно изграждане на нравствени, граждански и социални компетентности в учениците чрез въвеждането на самостоятелен учебен предмет, който допълва съществуващата общообразователна подготовка.
Заинтересовани групи	Заинтересованите групи са: учениците, родителите, педагогическите специалисти, директорите на училища, Министерството на образованието и науката, Регионалните управления на образованието, висшите училища, подготвящи педагогически специалисти, организациите на работодателите и неправителствения сектор, работещи в областта на образованието и гражданското общество.
Анализ на разходи и ползи	Разходите се свеждат до: - разработване на учебни програми; - изработване на учебници; - квалификация на учители; - актуализиране на държавните образователни стандарти. Очакваните обществени ползи значително надхвърлят необходимите разходи чрез подобряване на училищния климат, намаляване на агресията, развитие на гражданската активност и укрепване на социалната сплотеност.
Административна тежест и структурни промени	Не се създават нови административни органи. Не се въвеждат нови административни режими. Не се увеличава административната тежест за гражданите и бизнеса. Необходимите действия се извършват в рамките на действащата система на Министерството на образованието и науката.
Въздействие върху нормативната база	След приемането на закона ще бъде необходимо изменение на: - Държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка; - Държавния образователен стандарт за учебния план; - Държавния образователен стандарт за оценяване на резултатите от обучението; - учебните програми и учебниците.
Равно третиране от държавата и	Законопроектът гарантира равен достъп на всички ученици до обучението по предмета Добродетели и ценности, независимо от

балансирано демографско развитие	техния пол, етнически произход, религия, език, социален статус или местоживееене. Предложеният предмет има светски, общообразователен характер и не поставя учениците в различно положение според техните убеждения или принадлежност към определено вероизповедание. Очаква се той да допринесе за социалното сближаване, взаимното уважение и изграждането на общи граждански ценности, които са предпоставка за устойчивото развитие на обществото.
----------------------------------	--

ВНОСИТЕЛИ:

Николай Денков
Таняна Сунанова
Гюю Гюев